Γιάννης Καλπούζος: Ελπίζω να γράψω ένα βιβλίο για τον Ελληνισμό της Αμερικής

ΔΕΥΤΕΡΑ, 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 2014 | ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ 0 Σχόλιο

Σχετικά

» Ειδήσεις

Με ένα ακόμα βιβλίο γεμάτο πραγματικότητα και καθημερινότητα ο κ. Γιάννης Καλπούζος εισέρχεται ξανά στην ζωή μας, το μυαλό μας, την ψυχή μας. Με όπλο την «σουρεαλιστική γραφή του» -όπως ο ίδιος μας λέει- και ιστορίες «που συμβαίνουν στην πραγματική ζωή και στις μέρες μας, σε μια εποχή καθόλου ρομαντική» ο Αρτινός συγγραφέας μας κερδίζει με ένα ακόμα υπέροχο βιβλίο του.

Ο κ. Καλπούζος δεν είναι από τους εμπορικούς συγγραφείς, δεν είναι δηλαδή από τους συγγραφείς που «γεννούν» βιβλία και έργα με την πρώτη σκέψη τους. Είναι σύγχρονος συγγραφέας, ποιητής και στιχουργός και κάθε του έργο είναι πολύ προσεκτικά μελετημένο και γι' αυτό άλλωστε μόνο το τελευταίο του έργο «Ο,τι αγαπώ είναι δικό σου» που έφτασε τις 40.000 πωλήσεις μαρτυρά την απήχηση που έχουν τα έργα του στο αναγνωστικό κοινό.
«Σκοπός μου δεν είναι να ξυπνήσω μνήμες, αλλά να δούμε το μέλλον απαλλαγμένο από τις σκιές του παρελθόντος. Μελετώ τις επιπτώσεις κι όχι αυτό καθ' αυτό το γεγονός του εμφυλίου πολέμου», λέει ο κ. Καλπούζος που μέσα από τα βιβλία του προβληματίζεται και ο ίδιος για την πραγματικότητα, τα όσα έγιναν και όσα θα γίνουν. Είναι ένας άνθρωπος του σήμερα με προβληματισμούς για το «χθες» και το «αύριο». Μάλιστα δεν κρύβει ότι διδάσκεται από τους ήρωές του και «για μένα είναι σα να υπήρξαν στην πραγματική ζωή ή να έζησα στην εποχή τους, μαζί τους». Είναι έντονα σκεπτόμενος και κυρίως αμυνόμενος σε δύσκολες καταστάσεις και συνθήκες του χθες και του σήμερα, κάτι που φαίνεται έντονα και στο τελευταίο του βιβλίο για το οποίο λέει χαρακτηριστικά: «Δύσκολα ξεφεύγει κάποιος από το κακό παρελθόν, όταν δηλαδή έχει λόγους να τον κυνηγούν Ερινύες. Κι επειδή ακριβώς δεν θεωρώ λύση τη φυγή, δεν οδήγησα τους ήρωές μου στο εξωτερικό».

Και αν ρωτήσει κανείς ποιο είναι το μυστικό της επιτυχίας του; Κι εκεί είναι πραγματιστής και κατανοητός για όλους λέγοντας πως «ο μύθος που κεντρίζει και κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον, η ευρηματική πλοκή και η αναπαραστατική δύναμη της γλώσσας είναι τα κύρια συστατικά της επιτυχίας». Και γι αυτό άλλωστε δεν μπορεί να ξεχωρίσει κάποιο από τα έργα του αφού «κάθε βιβλίο μου είναι ένα κομμάτι της ζωής και της ψυχής μου. Δεν τα ξεχωρίζω, όπως δεν ξεδιαλέγω και ψυχές αναγνωστών. Ισως πονάω πιο πολύ τα ποιητικά μου έργα: «Το παραμιλητό των σκοτεινών θεών» και το «Ερωτας νυν και αεί», τα οποία ακόμη δε βρήκαν τον δρόμο που τους άξιζε. Οπως ο γονιός έχει την έγνοια των παιδιών του που δεν τα βλέπει να προκόβουν».
Για το τέλος όμως αφήνει το καλύτερο για όλους μας. Γνωρίζει τι εστί Ομογένεια και Ελληνισμός και στην αυτοκριτική του τα βάζει με τον εαυτό του λέγοντας πως «ελπίζω να αξιωθώ να γράψω κάποτε ένα βιβλίο για τον Ελληνισμό της Αμερικής».

«Περιοδικό»: Κύριε Καλπούζο γεννηθήκατε στην Αρτα όπου και διαδραματίζεται μέρος από το βιβλίο. Ηταν τυχαία η επιλογή; Θέλατε απλά να χρησιμοποιήσετε τον τόπο σας;

Γιάννης Καλπούζος: Ηθελα να μιλήσω για τα δικά μου χρόνια και συγχρόνως να απεικονίσω τη σύγχρονη Ελλάδα με όλες τις παθογένειές της. Στο μυθιστόρημα αναπαριστάνεται η καθημερινή ζωή εκείνων των χρόνων στο χωριό και στην πόλη, οι νοοτροπίες και οι συμπεριφορές, ενώ οι ήρωες κτίζονται με βάση τους παραδοσιακούς ηθικούς κανόνες και πρότυπα της εποχής, χωρίς να λείπουν τα προσωπικά χαρακτηριστικά. Απάνω τους αντιφεγγίζουν κι οι λαβωματιές της ιστορίας, η ανδροκρατούμενη κοινωνία, η σιωπή και σβησμένη ζωή των γυναικών, το πείσμα, το τραχύ των χαρακτήρων, αλλά και οι γλυκασμοί και οι ομορφιές της Ηπείρου. Ολα αυτά τα βίωσα στην παιδική μου ηλικία και μπόλιασαν την ψυχή μου. Κατά συνέπεια δε θα μπορούσε να είναι άλλος ο τόπος δράσης των ηρώων μου σε ό,τι αφορά τα νεανικά τους χρόνια.

«Περιοδικό»: Το βιβλίο είναι καθαρά μυθοπλασία ή περιέχει και κάποιες αλήθειες;

Γιάννης Καλπούζος: Είναι προϊόν φαντασίας, ωστόσο το υπόστρωμα πάνω στο οποίο κτίζεται το μυθιστόρημα απηχεί στην πραγματικότητα εκείνης της εποχής, όπως και οι ήρωες κτίζονται σύμφωνα με τις νοοτροπίες και τις συμπεριφορές που

ίσχυαν τότε. Μεμονωμένα περιστατικά τα οποία έζησα ο ίδιος και καταχωρούνται στο βιβλίο ως σκηνές που βιώνει ο Ανδης, δεν αναιρούν τον κανόνα.

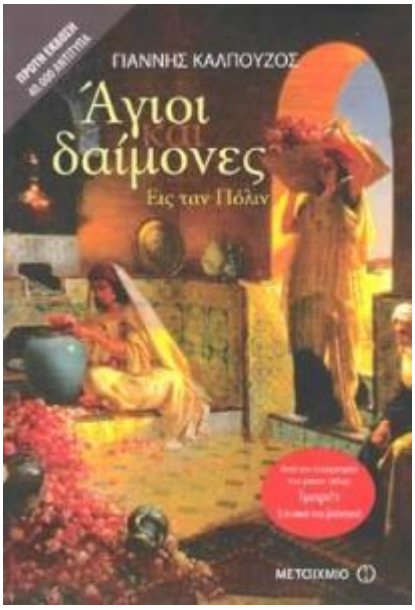

«Περιοδικό»: Αναφέρετε αρκετά ιστορικά γεγονότα που στιγμάτισαν την χώρα. Οπως Πολυτεχνείο, εμφύλιος και το μίσος για τον κομμουνισμό. Θέλατε να ξυπνήσετε και εσείς μνήμες; Ισως για αφύπνιση;

Γιάννης Καλπούζος: Μιλώ στο βιβλίο για τις επιπτώσεις του εμφύλιου σπαραγμού στον τόπο μας, με σκοπό να μην επαναληφθεί ανάλογο φαινόμενο στο μέλλον. Να

συζητήσουμε για τις επιπτώσεις και τα τραύματα που επέφερε στην Ελληνική κοινωνία ο αδελφοκτόνος πόλεμος και να προχωρήσουμε σε βαθιά ανάλυσή τους, μιας και θεωρώ ότι ευθύνονται σε σημαντικό βαθμό και για την κατάσταση στην οποία έχουμε περιέλθει σήμερα. Για όλη αυτή τη ρεμούλα, τον χαβαλέ, την ασυδοσία, τη μη σοβαρότητα, την έλλειψη νηφαλιότητας και περίσκεψης, την πολιτική των συνθημάτων κι όχι της ουσίας, τις πελατειακές σχέσεις πολιτικών-πολιτών, για τις διαχωριστικές γραμμές, τη νοοτροπία «η είσαι μαζί μας ή είσαι με τους άλλους», για την κακή αισθητική, για την αποκοπή από τις πατροπαράδοτες αξίες, για την κακοποίηση της έννοιας «πατριώτης», τη νοοτροπία του νεοπλουτισμού και το κυνήγι του κέρδους, την ουσιαστική απαξίωση της γυναίκας, το σύνδρομο της υποτέλειας απέναντι σε κάθε ξένο πολιτισμικό, ή μη, προϊόν, καθώς και τόσες άλλες παθογένειες που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα. Μιλώ και για την πολιτική ουτοπία πολλών από τους αντιεξουσιαστικούς χώρους και πόσα ακόμη. Σκοπός μου δεν είναι να ξυπνήσω μνήμες, αλλά να δούμε το μέλλον απαλλαγμένο από τις σκιές του παρελθόντος. Μελετώ τις επιπτώσεις κι όχι αυτό καθ’ αυτό το γεγονός του εμφυλίου πολέμου.

«Περιοδικό»: Οι πρωταγωνιστές σας πόσο εισβάλουν στην ζωή σας; Και πόσο μένουν μετά το «τέλος τους»;

Γιάννης Καλπούζος: Οι περισσότεροι με ακολουθούν ή τους ακολουθώ. Για μένα είναι σα να υπήρξαν στην πραγματική ζωή ή να έζησα στην εποχή τους, μαζί τους. Μάλιστα διδάσκομαι από πολλούς ήρωές μου. Προσπαθώ, για παράδειγμα, να μοιάσω στον παππού Ισμαήλ (του Ιμαρέτ) σε ό,τι αφορά τη στωικότητά του και τον τρόπο πρόσληψης και ανάλυσης της ζωής και των γεγονότων.

«Περιοδικό»: Ταυτίζεται ανθρώπους με τους ήρωες σας;
Γιάννης Καλπούζος: Εξ’ ολοκλήρου ποτέ. Μπορεί κάποιοι ήρωες να φέρουν χαρακτηριστικά πραγματικών προσώπων, φυσιογνωμικά ή ως χαρακτήρες, όμως δεν αφορούν το σύνολο.

«Περιοδικό»: Ο Ανδης είναι ένας νέος που πάντα κοίταγε την άνετη πλευρά της ζωής. Ομως ξέροντας πως να επιβιώσει. Πόσο δύσκολο ήταν να τον σώζετε από τον

εαυτό του;

Γιάννης Καλπούζος: Ο Ανδης ποτέ δε βλέπει την άνετη πλευρά της ζωής, τουλάχιστον με την έννοια των υλικών αγαθών. Βλέπει τη ζωή σαν παιγνίδι και σαν περιπέτεια, ενώ αισιόδοξος και πολυπράγμων όπως είναι ορμά να την κατακτήσει. Μέσα από μεγάλες δυσκολίες και συνεχή παθήματα μαθαίνει. Ολη η πορεία του είναι ένας δρόμος προς την αυτογνωσία.

«Περιοδικό»: Η Θάλεια και ο Ανδης δυο διαφορετικοί χαρακτήρες και όμως πλασμένοι ο ένας για τον άλλο. Παρ' όλη την αγάπη του Ανδη προς την Θάλεια δεν δίστασε να πλαγιάσει και με άλλες γυναίκες. Πιστεύετε ότι για τον άντρα η πράξη του έρωτα είναι απλά μια πράξη; Διαχωρίζεται το συναίσθημα, την αγάπη από τον σαρκικό πόθο;

Γιάννης Καλπούζος: Ο Ανδης διακατέχεται από τη νοοτροπία πολλών ανδρών εκείνης της εποχής. Εχει γαλουχηθεί από τις νοοτροπίες, τα παραδοσιακά ηθικά πρότυπα του χωριού και την εν γένει ανδροκρατούμενη κοινωνία της εποχής. Δεν είναι όμως ανήθικος, έχει τους δικούς του κανόνες και όρια. Αμύνεται, για παράδειγμα, να μην πλαγιάσει με την ανήλικη Μαρίνα. Αλλωστε όταν πλαγιάζει με άλλες γυναίκες αυτό συμβαίνει κυρίως κάτω από πίεση (οικονομική ή συναισθηματική) ή κατά τη διάρκεια του χωρισμού του με τη Θάλεια. Είναι αλήθεια ότι μεγάλο μέρος των αντρών λειτουργούν όπως υποστηρίζετε. Ομως προσωπικά πιστεύω στον έρωτα όπου κυριαρχεί το συναίσθημα, η ομορφιά της ψυχής, το

όνειρο, η πνευματική επικοινωνία και η τρυφερότητα κι όχι ο σαρκικός πόθος, ο ζωώδης. Προς αυτόν τον δρόμο, προς το μεγαλείο του έρωτα, κινείται ο Ανδης και γι' αυτό το μυθιστόρημα κλείνει με τη φράση «Ο,τι αγαπώ είναι δικό σου». Κάτι που ο Ανδης δεν το έχει ξεστομίσει ποτέ πριν.

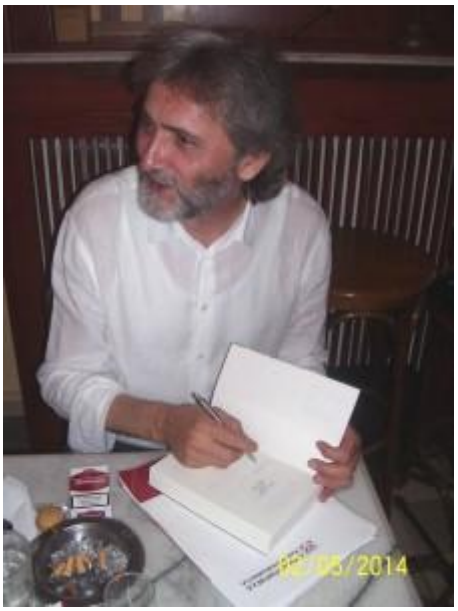

«Περιοδικό»: Το βιβλίο περιέχει όλα τα στοιχεία της κοινωνίας μας. Φτώχεια, ναρκωτικά, πείνα, έρωτα, πονηράδα, αφέλεια, αντιεξουσιαστές, ιδεολόγοι. Λίγο πολύ όλα. Και όμως καταφέρνετε να τα χωρέσετε όλα. Ποιες οι δυσκολίες κατά τη συγγραφή του;

Γιάννης Καλπούζος: Εάν με βάλετε να γράψω ένα μουσικό έργο, θα σας πω είναι αδύνατον. Το ίδιο ίσως σας πει και ένας μουσικός, εάν του ζητήσετε να γράψει ένα μυθιστόρημα. Η τέχνη του συγγραφέα είναι να κτίζει ολόκληρους κόσμους με τη φαντασία και την αναπαραστατική δύναμη της γλώσσας του. Σ' αυτό το βιβλίο κοπίασα πολύ με το παιγνιώδες ύφος της γλώσσας, αλλά και πάλι δε θα το ονόμαζα δυσκολία. Οι όποιες δυσκολίες έρχονται από εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχή μου. Από τις δυσκολίες του βιοπορισμού, μέχρι την κατάσταση της χώρας μας και την κατάσταση που έχουν περιέλθει φιλικά πρόσωπα.

«Περιοδικό»: Ο Ανδης ένας άντρας, κλασσικός θα έλεγα, θέλει να γευτεί τη ζωή στο μέγιστο. Η Θάλεια είναι αυτή κατά βάθος που τον σώζει από το να χαθεί; Η αγνότητά της και η γνήσια αγάπη της τον κρατούν μακριά από τις ακρότητες;

Γιάννης Καλπούζος: Ο Ανδης είναι άντρας παλαιάς κοπής. Βοηθά με τον τρόπο του τη Θάλεια να αποτινάξει από πάνω της όσα τη βασανίζουν, τη φυλακίζουν και αποχρωματίζουν τη ζωή της. Να ξεφύγει και από τον ασφυκτικό οικογενειακό περίγυρο. Η Θάλεια από τη μεριά της βοηθά τον Ανδη να αγγίξει το μεγαλείο του έρωτα. Ο δρόμος του Ανδη και της Θάλειας, θα τα πω ξανά, είναι δρόμος προς την αυτογνωσία. Να γνωρίσει ο ένας τον άλλον, να γνωρίσει και τον εαυτό του μέσα από τον άλλον και τον κοινωνικό περίγυρο.

«Περιοδικό»: Τους χωρίσατε σαν ζευγάρι αλλά όχι πνευματικά. Να πιστέψουμε ότι είσαστε ρομαντικός;

Γιάννης Καλπούζος: Καθόλου, είμαι ρεαλιστής, ιδεολόγος, δουλεύω πολύ σκληρά και πασχίζω να προσλαμβάνω τη ζωή με ποιητικό τρόπο, ώστε να απολαμβάνω τις ομορφιές της μέσω των εκφράσεων της ψυχής και να μη φυλακίζομαι από τον χυδαίο υλισμό. Αυτά δεν οριοθετούν σε καμιά περίπτωση ρομαντισμό. Ο ρομαντισμός ανήκει ως καλλιτεχνικό ρεύμα στον προηγούμενο αιώνα, ενώ κακώς θεωρείται η όποια ευαισθησία ως ρομαντισμός. Στο βιβλίο μου, όπως και σε όλα τα βιβλία μου, δεν υπάρχει ίχνος ρομαντισμού, εκτός και είναι οι ήρωες ρομαντικοί. Απεναντίας η γραφή μου είναι πολλές φορές σουρεαλιστική. Σε κάθε περίπτωση ανάλογες ιστορίες σαν αυτή του Ανδη και της Θάλειας, που χωρίζουν και σμίγουν ξανά, συμβαίνουν στην πραγματική ζωή και στις μέρες μας, σε μια εποχή καθόλου ρομαντική.

«Περιοδικό»: Ο «Εθνικός Κήρυκας» είναι μια ομογενειακή εφημερίδα. Πολλοί έφυγαν στο εξωτερικό για να ζήσουν πιο ανθρώπινα. Το θέσατε και σαν λύση κάποια στιγμή για το ζευγάρι. Μπορείς να ξεφύγεις από το παρελθόν αλλάζοντας σύνορα;

Γιάννης Καλπούζος: Εξαρτάται γιατί φεύγει κάποιος. Αν είναι μόνο για οικονομικούς λόγους ή αν είναι γιατί τον βαραίνει το παρελθόν. Κι εξαρτάται από ποιο είναι το βάρος. Ξεφεύγει κανείς από τον κοινωνικό περίγυρο, ο οποίος πολλές φορές γίνεται θηλιά και σε πνίγει. Ομως καθώς λέει κι ο Καβάφης «έτσι που τη ζωή σου ρήμαξες εδώ στην κόχη τούτη τη μικρή, σ' όλη τη γη τη χάλασες». Κοντολογίς δύσκολα ξεφεύγει κάποιος από το κακό παρελθόν, όταν δηλαδή έχει λόγους να τον κυνηγούν Ερινύες. Κι επειδή ακριβώς δεν θεωρώ λύση τη φυγή, δεν οδήγησα τους ήρωές μου στο εξωτερικό.

«Περιοδικό»: Η συγγραφή, ή ποίηση ή η γραφή στίχων σας γεμίζει περισσότερο;

Γιάννης Καλπούζος: Η συγγραφή μυθιστορημάτων με γοητεύει. Ομως ακόμη πιο ανεπανάληπτες στιγμές ζω γράφοντας ποίηση, φλέγομαι κυριολεκτικά. Στην ποίηση προηγείται το κατακλυσμιαίο συναίσθημα, έπεται -σχεδόν ταυτόχρονα- η λογική τακτοποιώντας σε κατανοητή σφαίρα τα γεννήματα της ενόρασης, ο ποιητής υπερίπταται μέτρων, σκοπιμοτήτων και της καθημερινής του πραγματικότητας και αφήνεται στο θείο πυρ και στη θεία μανία της έμπνευσής του. Μεταβολίζεται σε μικρό Θεό.

«Περιοδικό»: Εχετε πάρει το βραβείο των Αναγνωστικού του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου. Πόσο σας χαροποίησε αυτό;
Γιάννης Καλπούζος: Χάρηκα και συγκινήθηκα, καθώς το δέχτηκα ως τιμή στο πρόσωπό μου και ως αντίδωρο από τους αναγνώστες για το πολύ καλό βιβλίο το οποίο τους πρότεινα, το «Ιμαρέτ». Χάρηκα και γιατί μου έδωσε την ευκαιρία να διαγωνιστούν και τα επόμενα βιβλία μου στον λογισμό και στην ψυχή πολύ περισσότερων αναγνωστών. Συνάμα το εξέλαβα κι ως δημιουργική πρόκληση και πρόσκληση να δουλέψω ακόμη πιο σκληρά στον δρόμο που οδηγεί στην κατάκτηση του λογοτεχνικού μου οράματος.

«Περιοδικό»: Με κάποιο μαγικό τρόπο καταφέρνετε αιχμαλωτίζετε τον αναγνώστη. Πως το καταφέρνετε αυτό;
Γιάννης Καλπούζος: Δεν υπάρχει συνταγή. Κάθε φορά πειραματίζομαι με τη μυθοπλασία, τη δομή και τη γλώσσα. Θεωρώ όμως ότι ο μύθος που κεντρίζει και κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον, η ευρηματική πλοκή και η αναπαραστατική δύναμη της γλώσσας είναι τα κύρια συστατικά της επιτυχίας.

«Περιοδικό»: Εχετε να δώσετε κάποια συμβουλή σε κάποιον που θα ήθελε να ακολουθήσει τα χνάρια σας;
Γιάννης Καλπούζος: Εφόσον διαπιστώσει ότι διαθέτει το ταλέντο της γραφής, να εξασκήσει την παρατήρησή του προς τα έξω και προς τα μέσα, να δουλέψει πολύ σκληρά και με πάθος, και να είναι σίγουρος ότι οι κόποι του δε θα πάνε χαμένοι.

«Περιοδικό»: Το βιβλίο «Ο,τι αγαπώ είναι δικό σου» περιέχει τους στίχους σας σε τραγούδι που ερμηνεύει η Γλυκερία. Πως αποφασίσατε να γίνει και βιβλίο;
Γιάννης Καλπούζος: Αποφάσισα ως τίτλο κατά τη διάρκεια της γραφής αυτόν του τραγουδιού, γιατί συμπυκνώνει την ερωτική πτυχή του μυθιστορήματος και το μήνυμα να δοθεί ο ένας στον άλλο, να ξεφύγουμε από τον εγωκεντρισμό μας και την ιδιοτέλεια. Ομως άλλη ιστορία περιγράφει το τραγούδι κι άλλη το βιβλίο, δεν συμπίπτουν.

«Περιοδικό»: Η πρώτη έκδοση του βιβλίου πούλησε 40.000 αντίτυπα. Νοιώθετε δικαιωμένος;

Γιάννης Καλπούζος: Νιώθω δικαιωμένος από τις αντιδράσεις και τα ενθουσιώδη σχόλια των αναγνωστών για το βιβλίο μου και όσων πραγματεύεται. Ενα μέτρο της αποδοχής είναι και οι πωλήσεις, οι οποίες σαφώς και με χαροποιούν.

«Περιοδικό»: Η περιοδεία του βιβλίου σας έχει ήδη ξεκινήσει. Θα ταξιδέψετε εκτός συνόρων γι' αυτό;
Γιάννης Καλπούζος: Προς το παρόν για το «Ο,τι αγαπώ είναι δικό σου» με έχουν καλέσει στη Γερμανία στα τέλη Οκτώβρη. Επίσης στην Πολωνία λίγο νωρίτερα για το βιβλίο μου «Ιμαρέτ», το οποίο κυκλοφορεί στα πολωνικά τον Σεπτέμβρη. Θα ταξιδέψω κι όπου αλλού με προσκαλέσουν.
«Περιοδικό»: Από τα βιβλία σας ποιο ξεχωρίζετε;
Γιάννης Καλπούζος: Κάθε βιβλίο μου είναι ένα κομμάτι της ζωής και της ψυχής μου. Δεν τα ξεχωρίζω, όπως δεν ξεδιαλέγω και ψυχές αναγνωστών. Ισως πονάω πιο πολύ τα ποιητικά μου έργα: «Το παραμιλητό των σκοτεινών θεών» και το «Ερωτας νυν και αεί», τα οποία ακόμη δε βρήκαν τον δρόμο που τους άξιζε. Οπως ο γονιός έχει την έγνοια των παιδιών του που δεν τα βλέπει να προκόβουν.

«Περιοδικό»: Η Ομογένεια δείχνει έμπρακτα την αγάπη της για την Ελλάδα. Τι βιβλία πέρα από τα δικά σας πιστεύετε ότι θα τους «έφερναν» νοερά ποιο κοντά;
Γιάννης Καλπούζος: Περισσότερο τα ιστορικά μυθιστορήματα, καθώς αναπαρασταίνουν παλαιότερες εποχές, ξυπνούν μνήμες και γεννούν έντονα συναισθήματα.

«Περιοδικό»: κ. Καλπούζο σας ευχαριστούμε.
Γιάννης Καλπούζος: Κι εγώ σας ευχαριστώ που μου δώσατε την ευκαιρία να επικοινωνήσω με τον ελληνισμό της Αμερικής, για τον οποίο ελπίζω να αξιωθώ να γράψω κάποτε ένα βιβλίο!